

ДИГИТАЛНИ БЕДЕМ СРБИЈЕ

Стратегија вештачке интелигенције,
алгоритамски суверенитет
и економска форензика.

ГЕОПОЛИТИЧКИ БАЛАНС: АИ НА ТРИ СТОЛИЦЕ

СТРАТЕШКО РАСКРШЋЕ: ВАЗАЛИТЕТ ИЛИ СУВЕРЕНИТЕТ?

СЦЕНАРИО А: ДИГИТАЛНИ ВАЗАЛИТЕТ

Екстракција података:
Странци користе наше ресурсе
за тренинг својих модела.
Патенти одлазе.

ИТ Занатство:
Домаћи инжењери као
дигитални рудари и јефтине
подизвођачи.

Исход:
Високотехнолошка
периферија.

СЦЕНАРИО Б: РЕГИОНАЛНИ БРОКЕР

АИ Амбасада:
Србија гради и региструје
сопствене патенте на
отвореном коду.

Суверени облак:
Сигуран комерцијални хаб
у Крагујевцу за ЈИЕ
тржиште.

Исход:
Аутономни дигитални
лидер Балкана.

МОТОР СУВЕРЕНИТЕТА: ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛЕГЕНЦИЈУ

ИВИ
(НОВИ САД)

КОЛОСЕК 1: Б2Г (ЈАВНИ СЕКТОР)

СУВЕРЕНА ДРЖАВНА ПРЕТПЛАТА

Држава плаћа одржавање домаћих решења (Sovereign SaaS) уместо страних лиценци.

Циљ: Стабилност и сигурност.

КОЛОСЕК 2: Б2Б (ПРИВАТНИ СЕКТОР)

ИНТЕЛЕКТУАЛНА СВОЈИНА И JOINT VENTURE

Комерцијализација патената кроз "Spin-off" компаније. Инжењери као сувласници.

Циљ: Профитабилност и задржавање талената.

Четири стуба домаће технологије

Локални ЛЛМ и НЛП

Језички модели имуни на халуцинације, задржавају правне податке у земљи.

Потенцијал: Јавна управа целог региона.

Медицина и БИО4

Рана детекција тумора кроз радиолошке асистенте и биоинформатику.

Потенцијал: Модернизација и ИЗВОЗ.

Паметни аграр

Сателитска детекција усева и компјутерски вид за оптимизацију приноса.

Потенцијал: Тржиште Панонске низије.

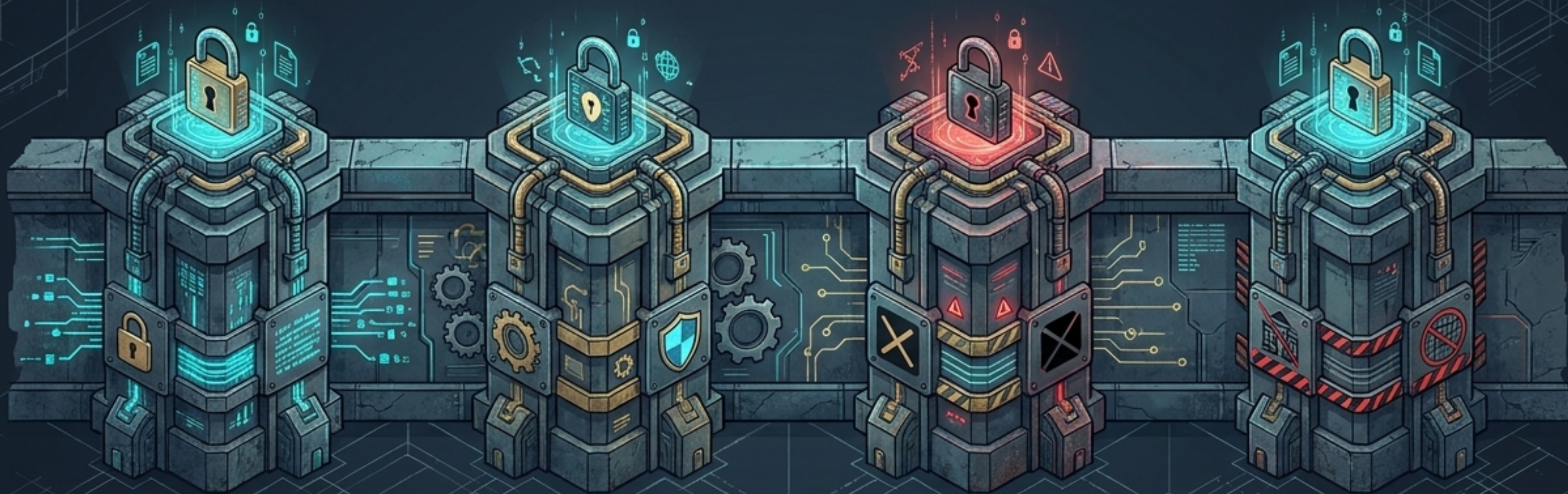
Индустрија 4.0

Компјутерски вид за компјутерски вид за микросекундну контролу квалитета.

Потенцијал: Уградња у глобалне ланце снабдевања.

ЗАКОН О ДИГИТАЛНОМ СУВЕРЕНИТЕТУ:

Правни штит

Суверени скуп података

Забрана изношења здравствених, биометријских и државних података.

Алгоритамско првенство

Законска обавеза јавног сектора да прво тражи суверена ИВИ решења.

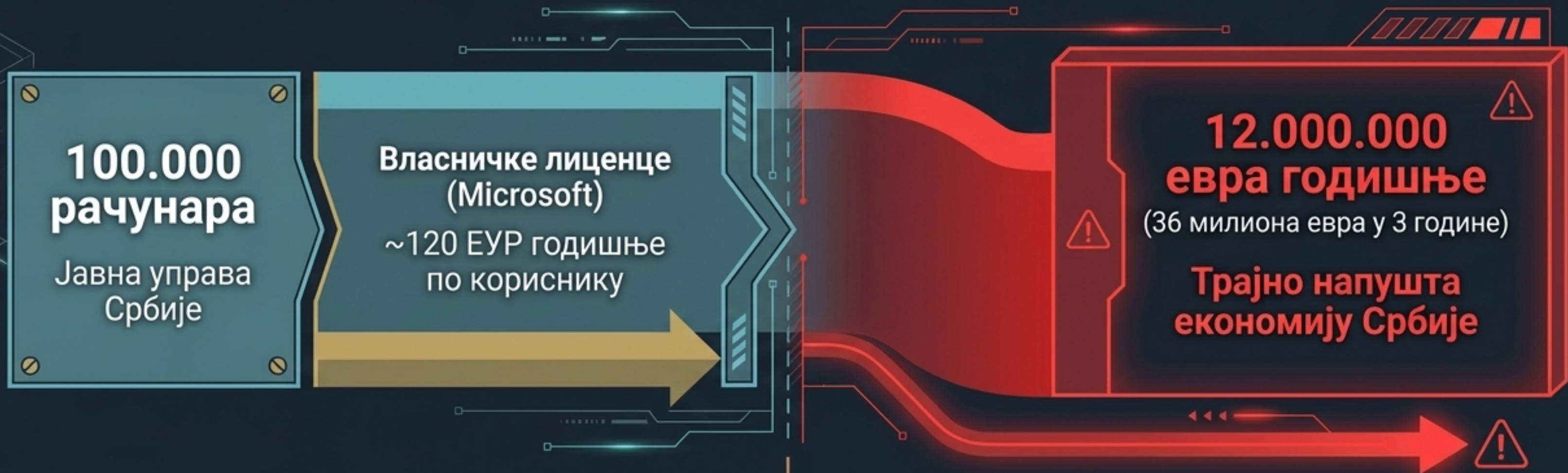
Забрана Црне кутије

Забрана коришћења страних AI модела са тајним изворним кодом.

Форензичка заштита

Забрана "бесплатних" донација страног монопола и обавеза Федеративног учења.

Економска форензика: Дигитални данак

Овај модел представља **софтверски колонијализам** — 100% новца за лиценце излази из земље, са нултим економским мултиплкатором. Уз серверске интеграције, цифра се дуплира.

Финансијска сувереност: Локални мултипликатор

Плаћено
домаћим
ИТ фирмама

Порезом
враћено у
систем Србије

**ЧИСТА УШТЕДА:
27 милиона €**

Реинвестирано
у домаће
инжењерство

Трогодишња транзиција
(Отворени код + ИВИ):

- Трошак софтвера: 0 €
- Миграција (Година 1):
4.000.000 €
- Одржавање (Година 2 и 3):
5.000.000 €

Укупни трошак: 9.000.000 €

Криза образовања: Стварност иза фасаде

Будућност: Од дигиталних потрошача до креатора

Педагошки заокрет:

Уместо кодирања: Аналитичко мишљење и детекција халуцинација.

Уместо формализма: Статистика и логика неуронских мрежа.

Интердисциплинарност: Спајање АИ са аграром, правом и екологијом.

Синтеза: Архитектура дигиталног бедема

Србија као регионални дигитални брокер

Технолошки пасош за Балкан: Нудимо суверени софтвер усклађен са најстрожим стандардима приватности, гарантујући да регионалне податке не шпијунирају ни Вашингтон ни Пекинг.

Оптимизам је оправдан. Оружје за ову битку је већ у Србији. Потребан је само **државни оквир** да се оно употреби. Бедем је спреман за градњу.